

et mängija oma mängu pidi lõpetama, mitte sellepärast, et teda kaastundmus seda sundis tegema, wait et üleüldine noer teda edasi mängimast teelas. Sotimaal laulavad lüpslühdrulud lehmadele midagi ette, kui need tangelaelsed on, et neid jälle heale tujule meelitada. Prantsusemaal lauldakse härgadele, kui nad tööd teevad, ilta midagi ette, et nende tööhimu ergustada, ja ühest talupoeg ei tahtle selle poolest, et härjad rõõmuga tema laulu kuulavad.

Teadu järele on elewantidel väga hea sõrvaluulmine, neist võitlavad wiisiste muusikalised kunstnikud saada, kui nad tarwilist haridust saakivad. Mõne aja eest näidati Londonis üht noort elewanti, kes ka tõeeste hariduses imesutamise väärt laugele oli jõudnud. Muude raskete kunsttülde seas mängis ta ka mitmesuguseid mänguriistu. Tal olivad näitusel sellused pea tülles, mida ta seabust mööda lühistas, ja oma lotti ja esimesi jalgu tarwitas ta teiste mänguristade mängimisels. Umbes praeguse aastaja hakatuses anti Pariisis elewantide ees katkels kontserti. Mängijad olivad esimese liigi kunstnikud. Tähti näha, mis mõju muusikal elewanti kohta on. Saadi siis ka järgmisele otjusele: Mitte üksnes laulu ilu ei mõju elewandi peale, sest seesama laul tegi teda rõõmsaks, ehl jättis ta ühna külmas, otse sedamööda, kas teda ruttu ehl pillamängiti. Ka ei mõjunud mitte üksnes laulu kaledus ehl häledus paitsnähkade nerwide peale, sest mitmesugused laulud, mida sessamas duuris mängiti, awaldakivad ka mitmesugust mõju.

Imetspanemise väärt näitab ka ffsalitu muusikaline tundmus olema. Kui ffsalid, kes waguft päikese paistel soojendab, lorruga laulu ehl mängu kuuleb, hakkab ta sedamaid ennast isäärakisel wiisil liigutama, ning kõigest tema olemust on näha, et ta hea meelega laulu kuulab. Fetis jutustab ühest ffsalikust, kes omast urlast, mis ühe wana müüri all oli, sedamaid wälja tuli, kui ta ühe tuttawa Mozarti kwarteti esimesi heali kuulis. Oli muusika otjas ja kõil walljels jäänud, siis hakkas ta pillamööda

oma loopa poole tagasi ronima, niipea aga kui uueste mängima hakati, jäi ta seisma, kuulatas natuke, nagu tahaks ta lindlaste teada, kas tema sõrwad teda wähest mitte ei petuud, ja pööras siis selle sama loha peale tagasi, kus ta enne kuulanud oli.

Ka putuladki ei näita mitte ilma muusika tundmiseta olema. Ämblikuteft kõneldakse, et nad heameelega mängu kuulewad. Mit ronis neid lord hull ühe pillimängija laua peale, kus nad kui soldatid ennast ritta seabstwad ja mängimist pealt kuulakivad. Üks Navarra rügemendi pealt pisteti lord puuri. Tema palus ülemat, et see temale lubaks kannelt wangikotta ühes wõtta. Tema palwe läks täide, ja nüüd mängis ta päew päewa järele hommikust õhtani oma kannelt. Meljandamal päewal pani ta väga imes, kui üks hiir teise järele august wälja puges ja ämblikud oma wõrkude seest hulga wiisi wälja ronistwad. Kõit need loomad tuliwad ja jätkwad tema ümber ringi seisma ning näitakivad kõige suurema tähelepanemisega tema mängu kuulawat. Pealt oli selle üle nii lohkunud, et ta mängimise seisma jättis. Siimapill pööraswad aga hiired ja ämblikud oma korteritesse tagasi. Niipea kui ta jälle mängima hakkas, ilmusiwad imelikud pealtkuulajad uueste. Wiimaks logus juba enam kui sada muusika-armastajat hiirt tema ümber, ja et niisugune feltskond temale mitte ilka meelepärast ei olnud, palus ta wangikoja wahi käest enesele ühe kassi, selle ta aga puuri pistis, kui ta oma imelisi feltskonda näha soowis, ja lasti lastis, kui ta üsti tahtis olla.

Üks ainus elu.

Professor Drummond, kes paari aasta eest ühe weikese sadatubandate wiisi ostetud raamatu, mille kõuge opetaja R. Kallas pealkirja oli „Kallim wara ilma peal“ ja Eesti keelde on tõlkinud, kirjutas, kõneleb järgmise loo:

Õljuti õitfin ma üle Atlandi mere. Ühel õhtul puhusime meie, s. o. mõned reisijad ja mina laewalapte-